

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. De Corporali, Palla, Purificatorio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

10. Dico, non requiri cum tanto rigore reliquias, Ita Vasq. de Sac. disp. 233. c. 2. n. 17. Suar. de Sacrif. disp. 81. sect. 5. §. 3. additur, *sine*, Coninch. de Sac. q. 83. art. 4. d. 2. n. 241. Ratio est, quia, ut expendit Coninch. *ibid.* non habemus clarum textum tantam necessitatem requirerentem. Adde consuetudinem in contrarium rationaliter eo fundatam, quod, non semper in promptu, pro tanta Altarium multitudine adfint sacra reliquia, sacerdos ergo cum dicit *Quorum reliquia hic sunt*, ideo dicit quia, de more, solent inibi adesse reliquie: sicuti dicit *Dominus vobiscum*, & *Orate fratres*, etiam, solo uno præsentem: quia scilicet de more multi solent adesse.

11. In defectu reliquiarum non posse includi particulam Sacrae Eucharistiae, certum est ex Vasq. l. c. n. 18. quia quid dicat Ioan. Andreas, & Durandus apud Vasq. *ibid.*

Quando amittat consecrationem Altare, ita ut, illo uti ad Sacrificium amplius non possimus.

12. Si sit fixum, hoc est, consecratum, ut totum, & ut integrum Altare stabile, amittit consecrationem, vel per enormem fractionem, vel per solam amotionem à basi, cui est lapidea tabula affixa cap. *quod in dubiis*, & cap. *lignis*, de consecr. Eccles. si sit portatile, seu mobile, hoc est consecratum, ut tabula lapidea separata à reliquo materiali Altari, tunc consecrationem amittit, quando ita frangitur, ut illi non valeat superponi Calix, & patena, saltem ex maiori parte ipsorum. Ita Coninch. loc. cit. Delugo de Euch. disp. 2. sect. 2. n. 67. Ratio utriusque dñi est, quia in priore casu amittit formam, sub qua Altare consecratum fuit, (fuit enim consecratum ut stabile) in posteriore fit ineptum ad Sacrificium iuxta supradicta c. 1. §. 5. n. 1. & c. 3. §. 4. n. 1. in simili.

13. Probabilissimum item puto cum S. V. Altare. Suar. de Sacram. d. 81. sect. 5. par. 3. Tertio additur, Aram non amittere consecrationem, si ea integra remanente, dissolvatur à ligno, cui forte inserta erat, quia lignum non apponitur lapidi, nisi vel ad ornamentum, vel frequentius, ad custodiam.

14. Nec item violabitur, si Ara cornua, quæ sacro Chrismate in ejus consecratione inunguntur, etiam omnia frangantur, modo pars restans sufficiat ad sustentandum Calicem, & Patenam. Ita Delugo. 20. de Sac. sec. 2. n. 75. Ratio est, quia per illam unctionem non cornua solum consecrantur, sed tota Ara; quare, si pars ad Sacrificium remanet, consecrata remanet.

15. Quid si frangatur Sigillum, & Reliquie amoveantur? Puto, non violari, apto interim remanente lapide ad Sacrificium. Ita Delugo. loc. cit. Coninch. q. 83. de Sac. art. 3. d. 2. n. 240. S. V. Altare, Castrop. de Sac. disp. unica p. 9. n. 6. Cum enim nos, modo n. 10. dixerimus, ejusmodi Sigillum, seu Reliquias non esse de necessaria forma, consequenter hñc dicimus, per talem amotionem, nequaquam violari. Hæc scripti in prioribus Editionibus, sed invenio nunc contrarium fuisse declaratum à Sacra Congr. Rituum apud Barbof. in sum. Decis. Apost. V. Celebrans n. 2. quæ vult Aram subreptis Reliquiis, etiam si fracta non fuerit, debere iterum consecrari.

16. Sicut in domo nostra Professa Panormitana, & alibi, aliquæ Ara portatiles, tam latæ, ut Altari octo vel novem palmorum superimpositæ, totam superiorem ejusmodi Altaris superficiem adæquant. Cum ergo hæ separatim ab Altari fixo consecratæ fuerint, ut omnes, qui tunc affuimus, vidimus, etiam si à dicto Altari removeantur, retinent consecrationem, quia vere Ara portatiles sunt, licet non sine magno duorum, vel quatuor virorum conatu portari queant. Insuper, si frangantur, etiam in tres, quatuor, plures partes, dummodo hæ capiant patenam & Calicem, non amittent consecrationem, & consequenter poterimus iis in pluribus Ecclesiis uti ad celebrandum, sicuti in simili de cingulo diximus, c. 3. §. 3. n. 2.

§. II. De Mappis.

1. Altare debet esse, ex rubricis Missalibus, peritiori tabula coopertum. Valquez de Euch. d. 1. n. 21. & Suarez de Sac. d. 81. sect. 6. par. 3. Dicitur cent sufficere præter Corporale, duas: Præpositus part. quest. 83. dub. 4. n. 558. idemque notant quidam unam duplicatam.

Imo idem Præpositus *ibid.* fine, citans eundem Azor, ait, non esse improbabilem sententiam dicentem, non peccari mortaliter ab eo, qui cum Mappa, præter ipsum corporale, Sacrum in mensa facit. Necessitas autem hæc erit propter passionis mensurandam, sicuti in simili mensuranda c. 3. §. 1. n. 4.

Ex qua materia eas fieri oportet, dicam mox §. 2. Ejusmodi Mappæ non necessario debent benedici, ex Suatio de Sac. loc. cit. & Layman. l. c. c. 6. n. 11. *sine*, cujus tamen contrarium docet disp. 20. de Euch. sec. 2. n. 76. sed puto id ab ipso dñi ex congruitate, nam ceterum *ibid.* n. 79. ipse docet, & nos *infra* dicimus, certum esse in sum non omnia quæ in Rubricis Missalis exiguntur esse obligationem gravem, nisi aliunde de contrariis præcepto; at non habemus unde cum tunc gore ejusmodi benedictio Mapparum exigatur.

3. Immo, satis benigne, Layman. dñs l. 3. n. 11. *sine* citans Azorium & S. a, affirmat, posse hanc panem mundum profanam non benedictam ad ornandum altare, pro celebranda Missa, ubi benedicta, & finito Sacro, reddi ad usum priorem profanum. Ratio est, (inquit) quia de harum Mapparum benedictione nihil in jure sancitum est.

§. III. De Corporali, Palla, Purificatorio.

1. Corporale, ut & Palla, quæ est pars Corporalis (olim enim, ut nunc etiam fit apud Ecclesias Orientales, cum parte Corporalis cooperiebantur) & in qua, si esset capax, posset consecrari, benedici esse omnino debent. Ita Delugo d. 10. de Euch. l. c. alique. Nec serica sunt, vel alterius materie, sed itea (sic *idem* & *passim*) & quidem alba, nisi quod corporale in intimis partibus, & Palla in parte superiora qua Calicem non tangit, ex quacunque pretiosa materia vel colore ornari potest. Sic Layman. l. 3. Tr. 4. c. 1.

2. Purificatorium item, quo Calix tergitur, alio, & ex lino esse oportet, non tamen necessarium benedictum ex Suatio, de Sac. d. 81. sect. 8. par. 3. Quamvis *ibid.* & Gavanto, in Rubr. Miss. pag. 2. Tract. 1. n. 1. terna, licet benedictum esse oportere docet Layman. loc. cit. n. 12. par. 3. sexto.

3. Quæsitum fuit, an Corporalis, Palla, Purificatorium (& eadem quæstio esse potest de amictu, Albas, & pis, quæ lineæ esse debent) legitime fieri, ex Cannabæ vel ex Gossipio, possint.

Possent ex Cannabæ certum mihi est, cum Azor. lib. 10. c. 28. q. 8. citante Tabienam, & Arnoll. inquit, telæ ex Cannabæ censentur, in humana acceptatione, ad usum, lineæ; iis enim, ad sternendas mensas, & ad interioribus tunicas communiter utimur, ad quarum similitudinem Mappas, Albas, & prædicta assumptæ Ecclesiæ.

4. Maius dubium est de Gossipio de quo tamen Azor. loco citato, Plinius (lib. 19. cap. 1.) refert, Gossipio fieri lina xylina: quod si ex eo sunt, lineæ esse hoc sufficit. Ita Azor, & quidem probabiliter, legimus Corporali, id quod propter paritatem rationis de prædictis dici recte potest.

Confirmo proferendo verba Plinii Superius in Aegypti (ait) in Arabiam vergens gignit fruticem, quem qui Gossipion vocant, plures xylon, & ideo lina inde facta lina. Parvus est, similemque barbata mucis deseri frutem, cujus ex interiore bombyce lanugo netur: nec ulla sunt, quæ candore, mollietate præferenda. Hæc Plinius, ubi nota

Cap. V. De Altari, eiusque Ornatu. III

(Idea inde facta) lina ergo ex gossipio contexta sufficiunt, alto enim lino Cannabe, & Gossipium specie physica inter se differant, non differunt in hominum acceptione ulique vestium.

Nota item obiter, ætate Plinij, in ea tantum regione creville xylon, nunc passim in Sicilia, & Italia colitur, & vulgare est, vocaturque *Cotone*, vel *hamace*.

§. I V. De Lumine.

Lumen requiritur. Ita Azor. Tol. Coninch apud Bonac. de Euch. d. 4. q. ult. p. 9. n. 31. saltem unum, sed ex congruenti consuetudine curandum est esse saltem duo, vel saltem unum si duo haberi non possint, imò si extinguatur ante consecrationem sine spe reaccendendi, dicere, vel prosequi Missam, etiam si necessaria ad dandum Iustitium viaticum, nemini licet. Ita Fagund. 1. Eccl. præcept. 3. c. 22. n. 19.

2. An vero necessatio eiusmodi lumen ardere debeat, in candelæ cetæ, dobitant Doctores, sed probabiliter tantum Vasq. de Sac. disp. 23. c. 4. n. 25. alique apud Dian. p. 2. n. 147. s. 45. & 67. Delugo disp. 20. de Euch. s. 2. 477. consentiunt, citra scandalum, & in casu necessitatis posse in adipe, vel sævo, seu etiam in lucerna olei.

Gradum necessitatis distinguere non explicant cdm Layman. lib. 5. ar. 5. c. 6. n. 7. fine, sed præceptum scandalo, cui facile iri obviam potest, (si instruat Sacerdos astantes) pro latius superque esse illam, quam de carentia Sacerdotum vestium minoris momenti sufficere, docuimus supra c. 4. §. 1. c. 4.

3. Tertius ceteris accendendus in consecratione non requiritur, cum tanto rigore. Ita Delugo loc. cit. 79. fine, quamvis enim Rubricæ Missalis illum exigant, non tamen omnia, ut modo §. 2. n. 2. innuimus, quæ in Rubricis ponantur, nisi aliunde grave præceptum colligatur, obligat sub peccato.

§. V. De Missali.

Requiritur & Missale. Sed qui memoriter scit ea, quæ dicenda sunt in Missa, idque sine mortali venio erandi, non peccat, si sine illo celebret. Ita Delugo ibid. num. 38. quidquid aliqui dicant; sicuti nec peccat solus, qui ceteras actiones exhibendas in Missa videt, nec tamen videt legere si vel memoriter legenda sciat, vel à Sacerdote adiuvetur. Ita idem ibid. Fuit Suarez de Sac. disp. 8. s. 2. c. 4. requirunt; sine qui sic habet. At vero, ubi liber deest, & Sacerdos esset ita instructus, ut moraliter non dubitaret, & posse omnia legere dicere sine libro; an inquam, esset tunc peccatum id facere, aliorum iudicio relinquo: nam ego propter multorum auctoritatem, licentiam dare non audeo, & aliunde sufficienter rationem peccati non invenio. Hæc Suarez. Sed iam Delugo loc. cit. licentiam concedit, dum absolute docet in eo casu non peccari.

2. Ad id, quod docemus, facit, de quo, multis ab hinc annis, Caltanissetta in Patria mea; Patres aliqui ex nostra Societate disputarunt. Nemo est nomine, Minianum, octo milliariis Italis à dicta Civitate distans, antecessimis pratis undique circumseptum, & propter multitudinem incredibilem Damarum ibi impune palatium, tota Sicilia clarum. Adfuit ibidem magnificæ ædes, ad habitandum, nec deest Sacra ædes ad celebrandum. Ad hæc igitur visenda conveniunt semel tres, vel quatuor Sacerdotes ex Collegio nostro, cui ego insignis, tunc præerat; & invenerunt ibi quidem totum instrumentum Sacrum, quæ verum per iuriam, nescio cuius, deest Missale. Quid ergo, uni ex illis magis celebrandi cupido, faciendum? Audi remedium. is, convocatis, sociis singulisque aliqua suggerentibus, scriptis integræ totum Canonem, & totam Missam de S. Maria in Sabbato illamque votivam (erat autem dies festus) sine periculo lapsus memoriarum, ex scripto, celebravit. Noluerunt ceteri scrupulosiores eo uti remedio, Pars II.

imò prolixam toto die disputationem cum ipso ne dicam contra ipsum, protenderunt, & cum domum redissent rem mihi, quasi illum Sacerdotem notantes, detulerunt. Sed certe cum vindicavi à calumnia, & ipsos potuisse sine scrupulo, eiusdem exemplum sequi, discrete propter dicta in præced. aliasque rationes, pronuntiavi.

§. VI. De Cruce, & Missæ requisitis circa Altare.

Apponitur & Crux, sed non cum tanto rigore præcepti; imò ab aliquibus docetur, Crucem non esse in Altari statuendam, ubi servatur clausum in Tabernaculo Sanctissimum Christi Corpus: in quo enim loco adest, quamvis veluti sub cortina, ipse Dominus personaliter, alio signo ipsum representante opus non est. Ita Suarez de Sac. disp. 8. 1. s. 2. c. 4. addere, alique, contrarium sentit, & quidem probabiliter Gavantus, quia Rubrica Missalis in omni Missa requirit adhibendam esse Crucem. Sed profecto, quando est exposita super Altare Sacratissima Eucharistia, sit certum, necessaria nequaquam esse Crucem, quia ipse Dominus Crucifixus palam est.

2. Olim inter Curiosos Rubricarum contentio fuit, an observetur Rubrica, quæ Crucem in Altare, dum sit Sacrum, expositulat si adstet Crucis, vel Crucifixus effigies depicta in Tabula, vel pariete: Satis observari Rubricam affirmabant aliqui, quia iam adest Crux. Negabant alij, quia, præter illam Iconem depictam ad parietem, requirunt, juxta Rubricæ apicem, aliam Crucem, super Altare inter candelabra, & ob oculos Sacerdotis, tum ad orandum, tum ad incensandum.

Dico, utroque sensisse probabiliter, sed à me contra Gavantum in Rubricæ Miss. p. 1. tract. 20. lit. D. auditu libentius affirmantes. Neque enim eiusmodi requisita adhiberi debent, sub ritu metaphysico, & penè dicam pharisaico; sed morali, & humano. Quis autem moraliter amplius Crucem requirat, si Crucem habeat in prospectu (licet non inter candelabra) ad quam, & orare & incensare, & quælibet circa illam officia, exhiberi possit?

3. Venio ad cetera requisita. Pallium; quo in anteriore fronte ornatur Altare, Pulvillus ad sustentandum Missale, Candelabra, Bursæ, intra quas servantur corporalia, Velum, quo operitur Calix, manutergium, & quæ alia sunt eiusmodi, aliquantulum remota à sacris actionibus, benedictione ut facto usui deserviant, nequaquam indigent: id quod, propter eandem rationem, de quibusdam vasis dicimus c. 1. §. 6. n. 6.

Insuper, ex pari, imò maiori ratione quam Layman supra notavimus §. 2. n. 3. quando aliquod ex his prædictis præstito in Ecclesia non est, id ex profanis, sed congruenter mundis, mutuo accipi ad sacrum Missæ Ministerium poterit, & deinde usu priori sine scrupulo reddi.

Denique Sylvester merito docet, non esse simpliciter necessarium, quod ante Altare sit ornatum pannis, seu pallio, nam aliqui, inquit, non utuntur hoc pallio vel propter præstantiam lapidis, vel propter paupertatem. Adderem ego, ne tamen sit irreverenter deformis. Pari modo non esse sub mortali necessarium pulvinar, id est Cussum, Cereum, campanulam pro temporis quo elevatur Hostia, secluso contemptu, (& quando hæc haberi commodè nequeunt, ne sub veniali quidem) advertere Pericus l. 1. de offic. Sacerd. c. 8. dub. 8. n. 77.

CAPUT VI.

De tempore Sacrificij.

§. I. Quo die celebrari possit, ubi de Triduo hebdomadæ Sanctæ.

Quocumque die Sacrificium Missæ offerri licet posse, præter feriam sextam hebdomadæ Sanctæ

K 2

est